

Uppväxten

Pappa Joseph lärde henne talets stora konst

Pedagogen Honorine Hermelin var barn till nykterhetskämpen, blåbandisten och riksdagsmannen Joseph Hermelin på Ulfåsa. Hon hade lärt sig talets stora konst genom att lyssna på sin far när han talade om nykterhet i den gamla nedlagda skolan på Ulfåsa. Vissa söndagar kom det till och med extrainsatta båtar på sjön Boren både från Motala och Linköping, med människor som alla ville höra Baron Hermelin tala. Det kunde ibland bli upp till femtusen åhörare som stod eller satt i parken och lyssnade.

Modern dog vid förlossningen

Joseph förlorade sin första hustru vid Honorines födelse, men fick hjälp av sin syster Karin Cagney att ta hand om de moderlösa barnen Gösta och Honorine. Karin döptes om av barnen till Ka, efter ormen Ka i Djungelboken och det blev naturligt att utbrista: Ingen i djungeln är din like, du starka, visa, gamla Ka!

Barnen deltog i arbetet på gården

Enligt den hermelinska traditionen deltog Joseph, och i viss mån även barnen, i det praktiska arbetet tillsammans med de anställda. Det var viktigt att lära sig den sociala verkligheten. Under en tid hade Joseph till exempel före detta fångar till hjälp på gården och han var alltid djupt intresserad av dem han arbetade med. Vid ett tillfälle när han hade en falskmyntare vid sin sida kunde han inte låta bli att fråga om det inte var ganska svårt, det där. Med stor självkänsla svarade falskmyntaren "Åjo, man måste ju kunna lite".

Skola i Stockholm

Vid 10 års ålder skickades Honorine till Stockholm och Brummerska skolan. Efter åren där tillbringade Honorine en vinter hos faster Ka i England där hon fick lära sig irländska revolutionssånger av Karins irländske man och hans landsmän. Utbildningen fortsatte i Anna Sandströms seminarium som ansågs vara en skola för nya syner och strävanden som inspirerats av "den tionde musan, pedagogikens" som Anna Sandström kallades av en norsk kollega. I Humlegården och Lill-Jansskogen såg Honorine och hennes klasskamrat Harriet Löwenhjelm en dag hur några flickor från Sandströms skola levde sig in i historien genom dramatiska lekar. Harriet sprang fram till en av flickorna som hette Elsa Björkman och bad att de skulle få vara med. Det här sättet var något som kändes hemtamt för Honorine, för hemma på Ulfåsa och senare också på Gripenberg, spelades det ett slags charader som kallades bluetter.

Läste först naturvetenskap och senare humaniora

Av läraren i geologi blev Honorine övertalad att söka sig till Kemikum vid Stockholms Högskola vilket hon också gjorde. I några år trevade hon sig fram inom naturvetenskaperna men när en seminariekamrat föreslog att de båda skulle studera i Uppsala fortsatte hennes studier på den humanistiska fakulteten. Historia, religionshistoria och statskunskap undervisades av Harald Hjärne, Nathan Söderblom och Simon Boëtius som var de största under den tiden. Vid en föreläsning nämnde Nathan Söderblom en nyutkommen bok av Vilhelm Grönbech. Ett tonfall gjorde att Honorine blev intresserad och lånade boken inför sin hemresa till Gripenberg en jul.

Resan från Stockholm till Tranås tog då sju timmar och när hon skulle stiga av muttrade en medpassagerare som hon inte lagt märke till: "Det kan man kalla att läsa med intresse".

Musik roade henne

Det var inte bara arbete som Honorine upplevde i sin barndom utan mycket var roligt med musik och sång och ett år skulle Joseph fira sin födelsedag i växthuset som låg nedanför den branta trädgårdsbacken. Födelsedagsbarnet fick sätta sig i en liten gul vagn med skaklar som Gösta drog. Honorine sprang bakom för att hålla igen i backen. Framför vagnen dansade, hoppade och sprang trädgårdsmästaren och trädgårdsdrängen, som båda var ganska skäggiga och till åren, blåsande i pipen på varsin stor tom vattenkanna, liksom trumpeter.

En långfredag när Joseph hade kommit tillbaka från kyrkan frågade Honorine varför hon och Gösta inte fick gå i kyrkan. Jo ser ni, Ka har läst en som heter Kierkegaard, och han tycker inte att man ska gå i kyrkan, blev svaret. Honorine glömde inte det och lite längre upp i åren började hon läsa Kierkegaard som fanns i biblioteket på Ulfåsa.

Honorine hade en gång frågat Joseph: "Tror Far att det kan bli fred i hela världen" och fått svaret att i så fall måste kvinnorna göra det, vi män är alldeles för bundna. Det svaret gjorde att Honorine, när den kvinnliga rösträtten införts, hela tiden hade en känsla av att kvinnorna var nya i världshistorien och att det gällde att förändra världen nu.

Februari 2009 Honorine Louise Uggla